

„Danferen“

Udgivet af DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Neb.

„Danferen“ udkommer hver Tirsdag og Fredag. Pris pr. Aargang. De forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00. Bladet udsendes i Forskud.

Bestilling, Betaling, Adressforandring og andet angaaende Bladet adresseres: DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Neb.

Redaktør: A. M. Andersen. Alle Brevbreve til „Danferen“'s Indhold: Afhandlinger, Korrespondancer og Artikler af enhver Art, bedes adresseres: A. M. Andersen, Blair, Neb.

Entered at Blair Postoffice as second class matter. Advertising Rates made known upon application.

I Tilfælde af Uregelmæssigheder ved Abtægelsen bedes man tage til det nærliggende Postkontor. Skulde det ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danferen“'s Kontor.

Naar Personer henvender sig til Felt, der averterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det averterede, bedes de altid omtale, at de faa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Nytte.

Besiddelse af videnskabelig Dannelse, som staar paa Højde med Tiden; men for den vil Godeinteressen være, at dens Tjenere deler dens Tro og Befendelse. — Gode Staten ud fra sit Synspunkt maa fræve af Bræveddannelsen, er, at den lægges paa et tilstrækkeligt højt videnskabeligt Niveau. — Principielt set kan der dog intet være til Sinder for, at Staten meddeler andre Uddannelsesanstalter for Præstefeksamen, naar den finder, at de fornødne Garantier og Betingelser er til Stede. — Menighedsfakultetet er der og vil, om dets Andragende bliver afflaet, vistnok være nødt til at lade sine Elever udføre Embedsksamener ved Universitetet, men det vil holde en privat Forhaandseksamen for dem og give dem Vidnesbyrd for Kundskaber og kirkelig Brugbarhed. Disse Vidnesbyrd kan komme til at staa i Strid med Universitetets Vidnesbyrd og, hvis Menighederne faar Indflydelse paa Valget af Præster, faa adskillig Betydning, idet mange vil tillægge dem større Vægt end Universitetets. Man vil saaledes aligevel ikke undgaa, at der bliver to Slags Eksaminer, og at der opstaar Strid i Menighederne om Utdyningen af disse Eksaminer.

Folketirke eller Fririkte.

Kirken derhjemme, baade i Danmark og Norge, lever for Tiden under Naar, som vi her i Fririkten ikke let frittes til at misunde den. I Norge har man paa Grund af Ayrationalismens Indtrængning i det teologiske Fakultet set sig nødt til at oprette en ny Præstefole. At dette Skridt vil føre til, at man faar to Slags Præster, er indlysende; men hvor denne begyndende Deling vil ende, det maa Tiden vise. I Danmark er Ayrationalismens Indflydelse ikke naaet saa vidt; men den Arboe-Nasmuseniske Sag volder Bryderi nok. Men begge disse Tilfælde viser, hvor underlig umyndig Statistiske og Folketirke er stillet over deres egne, dyrebareste Interesser. Man kan ikke holde en rationalistisk Professor ude fra et luthersk teologisk Fakultet, ej heller en rationalistisk Præst ude fra en luthersk Prædikestol. Og det ligger alt sammen i Kirkens Forhold til Staten. En verdslig Regering kan ikke vaage over den fristelige Læres Renhed. I den founde Tid har det jifkeret — i hvert Fald for vort Fædrelands Bedkommende — været til Bellighede for Kirken, at Staten har støttet den. Men det ser ud for os, som den Tid er inde, eller i hvert Fald nærmer sig med raske Skridt, da Kirken vilde være bedre stillet uden saadan Støtte. Vi forstod godt begge de Udtalelser i den Arboe-Nasmuseniske Sag, som vi meddelte i Tirsdags. Past. Morten Larsen har som siatsunderstøttet Præst en Hølelse af, at netop Statens Støtte hævder i Kampen for Sandhedens Hædelse. Indremissionær Paul Jøler som friløst Missionær ikke dette Truf, og derfor kan han faa frit staa et Slag for Sandheden og Kirkens Ret. Men nu et Blik paa Forholdene hos os. Vi har ikke Staten at holde os op til; vi mangler baade dens styrkende Haand og dens finansielle Støtte, — vi er Fririkte. Dette er efter vor Mening en Fordel, og vi skal prøve at begrunde denne vor Mening. Vel maa Fririkten bære sine egne Byrder — opføre Kirkehus, lønne Præsterne, sørge for løbende Udgifter, opføre og underholde Præsteskole osv., osv. Men hvad — hvorfra faar Staten vel den Støtte, den yder Kirken? Ikke af de regerende Kommuner, men ved Katter og Tiender, som den paalægger Folket. Forfælden bliver saa, naar det kommer til Stykket, kun denne, at under Statens Ordning maa alle være med — tvungne; under Fririkteordningen er det kun de rike, der er med. Og her ser vi den første store

nyder de kirkelige Goder fra vore norske Brødre. Denne skønne Gave siger til mange andre bemidlede Folk: „Gaf du hen og gør ligeaa!“ Det er mit Haab, at mange maa føle sig tilstødet dertil. Og saa Skifterens prægtige Plan. Lad den endelig ikke gaa i Glemmebogen. Benner! Lad os arbejde for og bede om, at 1000 Benner faar en saadan lille Skole med Baafrift — „Jubilæumsgave til Trinitatis Seminarium.“ Et halvt Aar er der endnu til 1. Oktober. I dette Tidrum kan vi — om vi vil, nok faa 1000 smaa Skoler omiaf iblandt os og sørge for, at der kan komme \$5 i hver af dem. Det betyder \$5,000. Min og Søsterens skal i al Fald møde med hver \$5 foruden vore Subskriptioner. Vi venter (jeg haaber, Søsteren siger Amen dertil) altsaa paa 998 særlige Medarbejdere. Med det samme jeg sidder og skriver disse Linier, modtager jeg et Brev med en Anvisning paa \$25 i Jubilæumsgave med den venlige Bemærkning — „om de \$25,000 naas, maa De tegne mig for \$25 mere.“ En ny Opmuntring i Sagen, ikke sandt? Med det samme vil jeg hermed opfordre vore opfindomme Folk i „Dan. Luth. Publ. House“ til at lave os saadanne smaa Papirskoler, passende for Formaalet. Lav os en Del hurtigst muligt. Jubilæumsgaven vil, om Gud vil, blive afholdt den 13. Juni, den sidste Dag af Marts. Men dette bør fremfynde Subskriptionen saa langt som muligt, saa nær op, som det kan lade sig gøre før Marts, til de \$25,000. Med Kærlighedens Vilken. I Kærlighed, G. B. Christianien.

Jubilæumsgaven.

„Efterlæt“. Saa betegned Søsteren i „Danferen“ af 7de Marts sine Tanker angaaende Jubilæumsgaven. Det var et efter min Mening meget betegnende Udtryk. Det var netop Efterlæt af den rette Art. Familietanken, Enhedstanken, Kærlighedstanken, Glædestanken og Ofervillighedstanken, det var de dejlige Farver i Søsterens Stykke om Jubilæumsgaven. Hvor disse Tanker er raadende, der er Resultaterne iftrede paa Forhaand. Thi der er der ingen, der vil bo i den „mørke Gyde“, eller Gade, der hedder „Anur“, og „Gerrighedsgaden“ der, hvor Spørgsmaalet altid er brandende: „Spør lidt kan vi slippe med?“ og „Vi har saa meget selv i Aar i vore egne Sager, at vi kan ikke give noget denne Gang.“ Men Sagen er, det er Grundtonen i den Gade altid. Men, Gud ske Lov! det er rene Udtalelser i det Stykke Arbejde, jeg hidindtil har lagt i Jubilæumsgaven. Meget Glæde, Opmuntring og Bellighede har jeg nydt under Subskriptionsarbejdets Udvikelse, hvorfor jeg er — først Gud, men ogsaa Brødrene og Menighederne meget taknemmelig. Men nu maa vi ikke standse ved de \$15,000, nej, kære Benner, vi maa naa op til de \$25,000. \$1,000 for hvert Aar, Tri. Sem. har været i Virksomhed, det er Herrens et velbehageligt Offer. Og vi kan naa det, om vi vil, og jeg tror, at Gud vil give os denne Billie. Søsteren nævnte blandt andet 20,000 (Medlemmer), ja, tillad mig at sige: lad nu alle 20,000 Billier komme i Bevægelse for Jubilæumsgaven — de \$25,000, saa er Velsbet der inden den 21. Oktober 1911. Mange baade Individider og Menigheder har subskribert ikke blot med de \$15,000, men med de \$25,000 for Sje, og det er mit Haab og Tilid til eder, i Menigheder, som enten er midt i Arbejdet, eller som paa et senere Tidspunkt optager det, at I vil række baade de enkelte Gædere og Menighederne en fuld Broderhaand. Endnu en Gang, i velslaende Folk omkring i Samfundet — betenk „Trinitatis Seminarium“ med en større Gave, eller Testament. Vermillion-Gaven paa \$100, som nylig blev tatteret i Bladet, var fra en Ven, der for nærværende vil

Minut — ja, blot mens du tæller til 10! Du kan ikke. Men deri ligger jo saa allerede en saare anskuelig Symbolisme. I en af Salmerne lignes den troende Ungdom ved Dug af Morgensdagens Møderstød. Skønne Udtryk! Skønne Billeder! Og hvor siger den meget — og hvor er det, den siger, betydningsfuldt! Thi Duggen betegner jo i Skriftens Billedsprog det rene og ubemittede, forfriskende, lækkende, kvægende — med øde, tørre Marker til Baggrund. Og saadan er netop Herrens unge Mandfald. Ungdommen er Fremtidens Garanti, Fremtidens Bærer — dobbelt betydningsfuldt for denne, naar Renhed og Ulykklighed er hos. Men overvejer man dette grundigt, hvor maa man da bede og arbejde for, at de unge Sjæle maa bevares rene og hellige i Tanker, Sæder og Sind og deri have Muligheden for ogsaa virkelig at naa deres Bestemmelse og ligne Duggen deri, at de kan bringe Forfriskning, søe en styrkende, bevarende Indflydelse paa det øde Land. For dette Njemed er det nu en saare alvorlig Sag, hvad Slags Eksempel vi selv giver vore egne og andres Børn. — Nylig under en Rejse i Wisconsinstaden sad jeg bagved to tykke Præster, der længe talte sammen netop om det her fremførte Emne, om deres Samfunds Børn og unge. Den ene var nok nylig fjettet, thi han fortalte om, hvorledes hans nye Menigheds Folk syntes noget utilfredse med det kvantum Husbesøg, han gav. „Men til disse Bøvdinger“, fortalte han, „plejer jeg gerne at svare, at jeg aldrig vilde have mine Børn til at vofse op som saa mange Præstebørn, at det desværre med Sandhed kan siges, de værste, mest uopdragne, indbildske og lastefulde Børn i hele Menigheden er Præstens. Der er ikke saa saa, der synes at vente, at Præsten skal opdrage deres Børn, og naar de er ulidige og sjeer ud, er det Præstens Skyld. Men jeg fortaar min Pligt i saa Henseende at være Eksempel i. Derfor er jeg paa Vads i mit eget Hus og Hjem, der at vaage og være om mine smaa baade Dag og Nat.“ Løser, det var hans udtrykkelige Ord: „Baade Dag og Nat!“ At, hvor har mange Forældre fristet bitre Sorger, netop fordi de forsømt at vaage over deres Børn om Natten. Fordi man lærer dem at opføre sig ordentlig ved Bordet og vise Respekt mod fremmede, har man ikke fuldt sit Ansvær. Det er naturligvis nemt at pakke dem op paa deres eget Kammer og saa tænke, at dermed er alt i Orden. At, nej! Thi „Daarlighed er knyttet til den unges Sjerte.“

Kongelig Kammerfanger Helge Nissen.

Helge Nissen er født 1871 paa en Bondegård i Ringstebing-Egnen. Student og Studenterfanger var han allerede, da han knapt 20 Aar gammel pludselig vendte Universitetet Nyggen for at lære Smedehaandværket. For øvrigt tiltalte Kammer, Ambolt og Blæsebælg vistnok hans stærke Muskler mere, end de tilfredsstillende hans musikalske Dre, thi paany søgte han tilbage til Universitetet. Han dyrkede nu afvæskende forskellige Studier: Jura, Stats- og Lægevidenskab uden at finde sin rette Gyde. Samtidig dyrkede han med Hver Sport, og blev en fejret Tennis-spiller.

Det skete for ikke længe siden — i denne Vinter. Han var en lille, treaars Dreng, hvinkel af Legeme, svag af Selbred. Der er saa mange Sorger paa denne Jord, hvare Sorger, der ignes for tunge for nogen at bære. Og stundom ignes det, som de mest knugende Byrder lægges paa de svageste Skuldre. Men den fulde, endelige Retfærdighed sfer jo ej heller Nærbest i nærværende Tidssold. Den lille Dreng havde faaet Stedfader — som var ham alt andet end i Faders Sted. Na, det er frygteligt for et Barn at faa saa tidligt og smerteligt Indblik i Livets Uret og Synid og Brøde! Denne Stedfader kunde ikke udstaa Synet af det stakkels hjælpeløse Barn, som jo dog ikke selv havde valgt at være til, eller være saaledes afhængig. I selv den haardeste, bitreste Skulde maatte den lille Starfel sove i et Udhus, hvor der aldrig fyredes op. Og havde de saa endda givet ham rigeligt og varmt Sengetøj! Men Stedfaderens Regering har vel været, at Barnet skulde gradvis forbruges og ds af Mis-handling, hvad da ogsaa i fuldeste Maal og uden lang Tiden lykkedes. En Morgen efter en særlig streng Nat var Barnet ikke magtig for selv at kunne rejse sig fra Vejret. Stedfaderen greb derfor paa ham (med hvor megen Smhed og Kær-

Senator La Follette og flere andre har da ifjætt forfattet sig en Smule ved at faa et Styk paa Administrationen i Washington for den Mobilisering af en større Hærstyrke, den lader foretage i Texas ved Mexicos Grænse. Der er ikke endnu erklæret Krig; hverken Mexicos Grænse eller Grænser for Administrationens Myndighed er overfærdet endnu. Lad dog en Regering have en Smule Frihed til at bevæge sig uden siraft at udfatte Mistanke imod den. Spad om der i en nær Fremtid skulde blive Brug for den Erjaring, som de unge Officerer og menige Soldater famler under en saadan Manøver!

Der er for Tiden to Forslag fremme i Nebraska's Legislatur, som har til Maal at gøre det til en strafbar Forbrydelse at publicere eller udbyde til Salg Bøger, Pamfletter eller Cirkulærer, som giver sig ud for at være Naabenarelse af hemmelige Foreningers Hemmeligheder. Man kommer ved at læse derom umiddelbart til at tænke paa Frelserens Ord Joh. 3, 20—21: „Hver den, som gør ondt, hader Lyset og kommer ikke til Lyset, at hans Gerninger ikke skulle overbevies ham. Men hoo, som søger Sandhed, kommer til Lyset, at hans Gerninger maa blive aabenbare; thi de ere gjort i Gud.“

Fra Past. A. Hansen i Minneapolis har vi modtaget Prøveeksemplarer af et nyt Blad, „Kirke og Folk“. Det er et Maanedssblad, som udgives af et Selskab i vor dansklutherske Kirkes Interesse“. Past. A. Hansen er Bladets Redaktør, Sr. Z. C. Petersen dets Raskerter. „Vor Opgave“, skriver Bladet, „er at faa et Bindeled mellem vor Kirke og vort Folk. Vi sfer os overbeviede om, at der findes mange Danste her i Byen og Omegnen, som vil være glade ved en nærmere Forbindelse med vor Kirke.“ Bladets Opgave ses heraf at være lokal. Vi ønsker det Lykke og Herrens Bellighede til Opgavens Lykning.

I Forhandlingen om det norske Menighedsfakultets Eksamenstret, som vi foreleden omtalte, udtalte Kirkeminister Luigstad bl. a.: „For Kirken vil det vistnok være af Betydning, at dens Tjenere er i

Den første store Fordel — der gives frivilligt, og den, der giver frivilligt, bliver med Interesseret i Virksomheden og Medejere af Kirkens Gjendom. Og Fririkten er frigtort fra Statens Myndighed, den har Frihed og Magt til at styre sine Sager og varetage sine egne Interesser. Det er et stort Fortrin. Endelig har det en Betydning, som ikke er let at maale, at ingen kan faste Fririkten i Rækken, at den ikke kan staa paa egne Ben. Men det, her er sagt, har rigtig nok til Forudsætning, at Fririkten er Fririkte, saa den ikke stiller sig i Afhængighedsforhold til andre end sin egen Herre. Derjom Fririkten begynder at bestle til Verdsligheden for at faa dennes Gunst og Støtte, saa taber ogsaa Fririkten sin Myndighed og Kraft. Det skal vi Fririktefolk vel huise paa; thi der foreligger Eksempler nok paa, at Fririkte uden Kristus som Herre ingenlunde er bedre stillet end Statskirke eller Fririkte. Derfor kan det aldrig siges a higt, at Fririkte er at foretrække for Folketirke. Men Fririkten har langt mindre Udfølsomhed for, om den kommer under fremmed Nag, end Folketirken har. Da endelig — hvad det angaar at naa Folket, da viser Erjaringen her i Amerika, at en Fririkte har al ønskelig Velighed i saa Henseende. Gud ske Tak for Fririkten. Maa vi blot gøre Brug af al den Bellighede, han gennem den giver os og stiller til vor Raadighed.

Til Præster og Menigheder i Nebraska Kred.

Kære Benner! Kredstyrelsen havde Møde forleden Dag, og vi gjorde da den Opdagelse, at der ikke var flere Penge i Kassen, ja, der var endog saa Underfyld. Det var med Glæde, vi saa, hvor godt I tog imod vor Missionspræst, da han i Efteraaret besøgte eder, for at bede eder om en Gave til Inventar i Kirken i Kansas City; vi tror ogsaa, at Herrens Benner, naar I nu hører, at vi mangler Penge til Kredens Mission, vil sende en Gave, stor eller lille, til Kredens Kasse, rebr. Laurits Bedsted, Staplehurst, Neb. Vi vilde ogsaa gerne bede eder betænke Kredens med et godt Offer nu ved Foraarsmissionsmøderne. Vi hilser eder med 2 Kor. 9, 6—8. Paa Kredstyrelsens Vegne. Lars Jensen, Kredsfornand. Nuffin, Neb., 20. Marts. 1911.

Strejfygslimt.

„Saaledes er ogsaa Lungen et lidet Lem, men kommer store Ting afsted. — Lungen er en Tid. — Lungen kan intet Menneffe tæmme, det er ustyrlige Onde, fuldt af dødelig Gift.“ (Jaf. 3). Disse Ord af Herrens Tjenere, der vi alle fra vore Barnebage. Og mange har vel erjaret, baade hos dem selv og ved andre, hvor let og hurtigt stor Fortræd kan anstiftes af ondt Lunge. Intet Menneffe har hos sig selv Kraften til at tæmme sin ondt Lunge. Men det er da godt, at Guds hellige Ord har denne Magt. Spad Jakob siger om Lungen, menes jo billedligt. Men det er et ganske mærkeligt Faktum, at dette lille Lem, der er os til saa stor Nytte ved Raaltider, Tale og Sang netop ogsaa sffist talt er en urolig Tingest. Thi prøv engang dette Eksperiment. Stil dig foran et Spejl. Før din Tunge godt ud af Munden — og se saa omhyggeligt efter om du med al din Villiekraft, under Opbydelse af al Sindets og Aandens Kommando over dine Nerber, er i Stand til at holde den i absolut Stillehed et halvt, ja, blot et kvart

Imidlertid endte han hverken med at blive Jurist, Doktor eller andet ud ad den slagne Studielandevæj. Han afbrød sine Studier og slog sig paa Handelen. Men han endte heller ikke som Handelsmand, han blev Sanger. Hans Stemme havde ikke faaet Lov til at gaa ubemærket hen. Han selv søgte Sangens Evne og Vift i sig, og han havde været Eleve af Leopold Rosenfeld, da han en Aar Dag stod paa Scenen paa Kongens Nytorv og debuterede som Messiasfeles i „Pauli“. Det var i 1897, og siden den Tid har han udelukkende tilhørt den danske Opera, naar lige umtages cerefulde Gæstoptredesder i Stockholm og paa Covent-Garden i London. Stadig har han vdfset sig længere ind i Publikums Gunst, indtil han i Dag staaer som ubetinget den danske Operas Føretkraft. Sine første Sejre vandt han i Studenterforeningen, som han stadig er forbleven tro, og som kommer til Amerika, ikke blot som Solist, men ogsaa som Studenterfanger. (Sluttes paa Side 8.)